

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Minnesanteckningar från Lägesbild länets lantbruk 20240625

Sammanfattning

Vallskörden är i full gång, parallellt med stängsling. En rekordvarm och solig maj balanserades upp med regn och kyligare väder i juni. Årets växtodlingsresultat är viktigare än vanligt, då flera tidigare år har varit tunga och oroliga för jordbruksföretagen.

Deltagare

Deltagare på mötet: Nils Björid och Maria Jonsson - Arla, Maria Ringvall - Svenska foder, Lars Nathanaelsson - Jämtlands nötköttproducenter, Arvid Hultin - Jämtlands fåravelsförening, Emma Ekersholm - Ekologiska lantbrukarna, Anders Nilsson - Landshypotek, Frida Löf - Länsförsäkringar, Jessica Ulander - LRF, Helen Axelsson-Hansen - Torsta, Oskar Stockfeldt - Maskinring Z, Malin Nyqvist Ljungberg - Region Jämtland Härjedalen.

Från Länsstyrelsen: Eva Engström, Britta Hamrén, Magnus Lindow, Ann-Kristin Eriksson, Els-Marie Norin, Maria Pettersson, Hanna Appelros och Agneta Andersson.

Kom med skriftligt inspel till mötet gjorde: Lena Råghall,
Länsstyrelsen

Lantbrukarnas arbetssituation (aktuellt just nu, mående)

En snörik vintern övergick fort i växtodlingssäsong i år. En rekordvarm och solig maj ledde till snabbt upptorkade fält och snabbt utvecklade grödor. Det är nu full fart på vallskörden i länet. En del är klara, andra är mitt i skörden. Måendet följer vädret, var det flera som sa på mötet. Just nu bra "sommarkänsla" över lag. På mötet nämns också att det varit en del "bondeomsorgsären" "

under vintern, med oro kring psykiskt mående som ofta är relaterat till ekonomisk situation.

Det är mycket jobb med stängsling nu och att flytta djur och parera för parasiter etc. Snöläget i vinter tog hårt på stängsel på sina håll och det krävs mycket reparationer.

Odlingen (vallar, spannmål mm)

Flera tog en rekordtidig första vallskörd. Många verkar vara halvnöjda med mängden första skörd. Nu är det spänd väntan på svar på analyser av näringsvärdet, som är ovanligt svår att förutsäga. Andra har nyss börjat med vallskörden, medan en del väntar till juli med skörd.

Maj var extremt varm. Vissa delar av länet fick väldigt lite nederbörd och torka hotade lokalt. En del vallar fick en dålig start, särskilt äldre vallar. En hel del förstaårsvallar har behövt sås om helt, eller hjälpsås. Detta kopplas till det besvärliga skördevädret under hösten, för både grönfoder och spannmål med insådd.

Spannmål som såddes tidigt har fått en mycket god start. Senare sådd har gett en mer torkpåverkad gröda i starten, på sina håll tydligt torkstressad gröda.

En fundering lyfts om det förekommer dålig grobarhet på havre/ärt, men inga tydliga sådana signaler finns från södra Sverige, i alla fall.

Djuren (fodertillgång, beten, smittor etc)

Betena kom igång bra i värmen i maj och medförde att djur kunde släppas tidigare på naturbeten i länet. Det fanns också ett behov av tidigt betessläpp då grovfodertillgången var begränsad.

Halm och andra strömedel är fortfarande en stor bristvara.

Inga kända smittor i djurbesättningar i länet.

Förnödenheter (utsäde, handelsgödsel mm)

Många har behövt komplettera med extra vallfrö under försommaren. Det finns fortfarande frö i lager, liksom ensilageplast och gödning. Spån ligger extremt högt i pris mot tidigare år och halm är i princip omöjligt att få tag i.

Marknad (slakteri, mejeri)

Slakten rullar på ganska bra, liksom livkalvsförmedlingen. Inga slaktköer, utan snarare brist på slaktdjur. Ändå sänker Scan avräkningspriset, vilket är förvånande.

Mejerimarknaden är försiktigt positiv. Dock är slutkunden mer priskänslig nu än tidigare. Viss oro på Europa-marknaden. Hållbarhetsfrågan är viktig och "vem är mest hållbar" är en fråga med stort fokus.

Marknaden för ekoprodukter är känsligare. Konjunktoren har gjort att färre konsumenter väljer tex ekomjolk, även om det stabiliserats något. Det är svårt att hålla avräkningspriset för ekomjolk tillräckligt högt. Detsamma gäller för ekokött. Det är nästan bara ekoköttfärs som går. Styckdetaljerna är svårare att sälja som ekologiska.

Ekonomi (företagens situation och näringen i helhet.)

Många förnödenheter ligger fortfarande högt i pris i förhållande till avräkningspriset för mjölk och kött. På mötet lyfts det att obalansen är särskilt stor på ekosidan. Även köttproduktionen har svårt att bära sina kostnader. Det är särskilt nystartare och företag som gjort stora investeringar som har en mer ansträngd ekonomi i länet idag.

Spånpriset ligger högt och förväntas också ligga kvar, eller kanske till och med stiga. Det är tydligt kopplat till massaveds- och energipriserna, som ligger högt.

Reprorätan har sänkts med 25 punkter och förväntas sänkas igen i augusti och december. Det går dock trögare med räntesänkningarna än man tidigare trodde. Höga räntor drabbar konsumenten och bidrar till priskänslighet för livsmedel, vilket drabbar producenten i slutändan. EU-krediterna hos jordbruksföretagen ligger i stort sett på samma nivå och samma företag som vanligt.

Övrigt

Vattensituationen under våren och försommaren har varit intressant och mycket har hänt. Den aktuella situationen kan sammanfattas som normal. Följ utvecklingen framåt via länkarna:

Vattenflöden samt prognos ca 1 vecka framåt:
<https://www.smhi.se/vader/mark-och-vatten/flodeslaget>

Aktuella grundvattennivåer:
<https://www.sgu.se/grundvatten/grundvattennivaer/aktuella-grundvattennivaer/>

Markfuktighet, prognos ca 1 vecka framåt:
<https://www.smhi.se/vader/mark-och-vatten/markfuktighet-beta>

Kommande möte

Nästa möte blir preliminärt i mitten av september.

Vid pennan

Agneta Andersson och Hanna Appelros

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post jamtland@lansstyrelsen.se, postadress
Länsstyrelsen Jämtlands län, 831 86 Östersund, eller ring vår växel
010-225 30 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/jamtland.

Information om dokumentet

Detta är en digitalt tillgänglighetsanpassad webbversion av
minnesanteckningar som är daterat den 25 juni 2024. Det godkända
originaldokumentet finns arkiverat i vårt digitala ärendesystem och
har diarienummer 5275-2024-2.

Avsändare är Länsstyrelsen Jämtlands län.